

## SPIS TREŚCI

|                                                                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| PRZEDMOWA .....                                                                                               | 9   |
| I. WSTĘP .....                                                                                                | 11  |
| 1. Materiał do badań laboratoryjnych – <i>Karolina Orywal</i> .....                                           | 11  |
| 1.1. Krew jako materiał diagnostyczny .....                                                                   | 11  |
| 1.2. Mocz jako materiał diagnostyczny .....                                                                   | 12  |
| 1.3. Inne materiały diagnostyczne .....                                                                       | 13  |
| 2. Wpływ czynników przedanalizacyjnych na wynik badania laboratoryjnego – <i>Karolina Orywal</i> .....        | 13  |
| 2.1. Zmienność biologiczna .....                                                                              | 13  |
| 2.2. Zmienność przedanalizyczna związana z przygotowaniem materiału do badań laboratoryjnych .....            | 15  |
| 3. Interpretacja wyniku badania laboratoryjnego – <i>Karolina Orywal</i> .....                                | 15  |
| II. DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA WYBRANYCH CHOROÓB I STANÓW KLINICZNYCH .....                                    | 17  |
| 4. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywal, Ewa Stefańska</i> ..... | 17  |
| 4.1. Definicja i przyczyny zaburzeń wodno-elektrolitowych .....                                               | 17  |
| 4.2. Podstawy diagnostyki zaburzeń wodno-elektrolitowych .....                                                | 21  |
| 4.3. Podstawowe zalecenia żywieniowe, bilans wodny .....                                                      | 26  |
| 5. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywal, Ewa Stefańska</i> .....     | 32  |
| 5.1. Definicja i przyczyny zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej .....                                         | 32  |
| 5.2. Podstawy diagnostyki zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej .....                                          | 35  |
| 5.3. Podstawowe zalecenia żywieniowe w zaburzeniach równowagi kwasowo-zasadowej .....                         | 39  |
| 6. Niedobory żywieniowe – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywal, Ewa Stefańska</i> .....                       | 42  |
| 6.1. Rodzaje niedoborów żywieniowych .....                                                                    | 42  |
| Niedokrwistości (z niedoboru Fe i Cu oraz z niedoboru witaminy B <sub>12</sub> i kwasu foliowego) .....       | 42  |
| Niedobory składników mineralnych .....                                                                        | 45  |
| Niedobory witamin .....                                                                                       | 50  |
| 6.2. Diagnostyka laboratoryjna niedoborów żywieniowych .....                                                  | 56  |
| 6.3. Podstawowe zalecenia w niedoborach żywieniowych .....                                                    | 69  |
| 7. Niedożywienie – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywal, Ewa Stefańska</i> .....                              | 101 |
| 7.1. Rodzaje niedożywienia, rozpoznanie .....                                                                 | 101 |
| 7.2. Diagnostyka laboratoryjna niedożywienia .....                                                            | 104 |
| 7.3. Podstawowe zasady dietoterapii w niedożywieniu .....                                                     | 107 |

|                                                                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8. Otyłość – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska</i> .....                                  | 118 |
| 8.1. Definicja i powikłania otyłości .....                                                                  | 118 |
| 8.2. Diagnostyka laboratoryjna otyłości i jej powikłań .....                                                | 122 |
| 8.3. Podstawowe zasady dietoterapii w leczeniu otyłości .....                                               | 127 |
| 9. Zaburzenia odżywiania – <i>Magdalena Lech, Karolina Orywał, Napoleon Waszkiewicz</i> .....               | 132 |
| 9.1. Zaburzenia odżywiania związane z utratą masy ciała .....                                               | 132 |
| 9.2. Zaburzenia odżywiania związane ze wzrostem masy ciała .....                                            | 138 |
| 9.3. Diagnostyka laboratoryjna zaburzeń odżywiania .....                                                    | 140 |
| 9.4. Podstawowe zasady dietoterapii w zaburzeniach odżywiania.....                                          | 143 |
| 10. Choroby metaboliczne – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska</i> .....                    | 153 |
| 10.1. Cukrzyca typu 2.....                                                                                  | 153 |
| Epidemiologia i patogenezę cukrzycy typu 2 .....                                                            | 153 |
| Diagnostyka laboratoryjna cukrzycy typu 2.....                                                              | 155 |
| Podstawowe zasady dietoterapii cukrzycy typu 2.....                                                         | 162 |
| 10.2. Zaburzenia gospodarki lipidowej.....                                                                  | 169 |
| Podział, etiologia i patogenezę dyslipidemii.....                                                           | 169 |
| Diagnostyka laboratoryjna dyslipidemii .....                                                                | 172 |
| Zalecenia żywieniowe w zaburzeniach gospodarki lipidowej .....                                              | 176 |
| 10.3. Dmowa moczowa .....                                                                                   | 183 |
| Etiologia i patogenezę dmowy moczowej.....                                                                  | 183 |
| Diagnostyka laboratoryjna dmowy moczowej .....                                                              | 186 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w leczeniu dmowy moczowej.....                                              | 190 |
| 10.4. Osteoporoza.....                                                                                      | 194 |
| Etiologia i patogenezę osteoporozy .....                                                                    | 194 |
| Diagnostyka laboratoryjna osteoporozy .....                                                                 | 197 |
| Podstawowe zasady terapii dietetycznej w osteoporozie .....                                                 | 203 |
| 11. Choroby układu sercowo-naczyniowego – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska</i> .....     | 211 |
| 11.1. Choroba niedokrwienna serca i zawał mięśnia sercowego .....                                           | 211 |
| Etiologia i patogenezę choroby niedokrwiennej serca i zawału mięśnia sercowego.....                         | 211 |
| Podstawy diagnostyki laboratoryjnej choroby niedokrwiennej serca i zawału mięśnia sercowego .....           | 213 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w dietoterapii chorób niedokrwiennej serca i zawału mięśnia sercowego ..... | 218 |
| 11.2. Przewlekła niewydolność serca .....                                                                   | 223 |
| Etiologia i patogenezę przewlekłej niewydolności serca .....                                                | 223 |
| Podstawy diagnostyki laboratoryjnej przewlekłej niewydolności serca .....                                   | 226 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w przewlekłej niewydolności serca .....                                     | 229 |
| 11.3. Nadciśnienie tętnicze .....                                                                           | 231 |
| Etiologia i patogenezę nadciśnienia tętniczego (choroby towarzyszące) .....                                 | 231 |
| Podstawy diagnostyki laboratoryjnej nadciśnienia tętniczego i chorób współistniejących.....                 | 235 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w nadciśnieniu tętniczym .....                                              | 238 |
| 12. Choroby układu pokarmowego – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska</i> .....              | 243 |
| Choroby trzustki.....                                                                                       | 243 |
| Etiologia i patogenezę chorób trzustki.....                                                                 | 243 |
| Podstawy diagnostyki laboratoryjnej chorób trzustki .....                                                   | 248 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w chorobach trzustki .....                                                  | 252 |

---

|                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 12.1. Choroby wątroby .....                                                                  | 260 |
| Etiologia i patogeneza chorób wątroby i dróg żółciowych.....                                 | 260 |
| Podstawy diagnostyki laboratoryjnej chorób wątroby<br>i dróg żółciowych.....                 | 267 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w chorobach wątroby<br>i dróg żółciowych.....                | 274 |
| 13. Choroby układu moczowego – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska</i> ..... | 283 |
| 13.1. Ostra i przewlekła niewydolność nerek .....                                            | 283 |
| Etiologia i patogeneza niewydolności nerek.....                                              | 283 |
| Podstawy diagnostyki laboratoryjnej niewydolności nerek.....                                 | 287 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w chorobach nerek.....                                       | 297 |
| 13.2. Kamica nerkowa .....                                                                   | 308 |
| Podział, etiologia i patogeneza kamicy nerkowej.....                                         | 308 |
| Podstawy diagnostyki laboratoryjnej kamicy nerkowej .....                                    | 310 |
| Podstawowe zalecenia żywieniowe w kamicy nerkowej.....                                       | 313 |
| 14. Choroby tarczycy – <i>Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska</i> .....         | 319 |
| 14.1. Etiologia i patogeneza chorób tarczycy .....                                           | 319 |
| 14.2. Podstawy diagnostyki laboratoryjnej chorób tarczycy .....                              | 323 |
| 14.3. Podstawowe zalecenia żywieniowe w chorobach tarczycy .....                             | 326 |
| SKOROWIDZ.....                                                                               | 333 |